

**В. І. Аранчій,
Д. С. Аранчій,
О. П. Зоря**

СТРАТЕГІЧНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ ТВАРИННИЦТВА В ПОЛТАВСЬКІЙ ОБЛАСТІ

Стаття присвячена дослідженню теоретичних основ та прикладних питань формування й розробки стратегічних напрямів розвитку галузі тваринництва в Полтавській області, які мають забезпечити її успішний розвиток в сучасних ринкових умовах.

Ключові слова: тваринництво, стратегія, розвиток, ефективність, державна підтримка, конкурентоспроможність, ринок.

1. Вступ

Сучасний розвиток аграрної сфери національної економіки в умовах вступу України до СОТ вимагає змін в організації виробництва на національному і міжнародному рівнях, що є основою для активного формування нового типу економічних відносин між економічними суб'єктами, а також організації нових механізмів сталого розвитку аграрних галузей, зокрема тваринництва в сільськогосподарських підприємствах, реалізації їх економічних інтересів. Важливим стає ефективне використання переваг суспільного поділу праці і запровадження інтенсивних форм організації інноваційних процесів. Формування економічного механізму сталого розвитку галузі тваринництва стає визначальним чинником підвищення рівня конкурентоспроможності національної аграрної економіки в умовах глобалізації.

Наразі в галузі тваринництва спостерігається стан загальної глибокої трансформаційної кризи та інституційної невідповідності, нерозвиненості ринкової інфраструктури, тінізації національної економіки, непрозорості та нестабільності ринкових відносин та соціально-економічної нестабільності. Підтверджується факт несформованості системи адаптації економічного механізму щодо організації сталого розвитку і функціонування сільськогосподарських підприємств до умов ринку в Україні.

2. Постановка проблеми

Розвиток тваринництва повинен ґрунтуватися на: забезпеченні перманентного підвищення якості продукції, її привабливості для споживача; оптимізації пропозиції продукції і доступних споживачеві цін; створенні ефективної збутової мережі на основі стабільних контактів з посередницькими та переробними підприємствами; врахування національних особливостей та специфіки запитів різних груп споживачів.

3. Аналіз основних досліджень і публікацій з даної проблеми

Значний внесок у вивчення питань розвитку та ефективності функціонування галузі тваринництва зробили В. Амбросов [1], В. Месель-Веселяк [3], І. Топіха [4], С. Ярошенко [5] та інші. Водночас чимало питань, що стосуються формування та розробці стратегічних напрямів розвитку галузі тваринництва, залишаються допоки що малодослідженими. Саме тому, на нашу думку, не можна стверджувати про остаточне вирішення вказаної вище проблеми.

4. Результати дослідження

В галузі сільського господарства Полтавської області тваринництво завжди було тією галуззю, яка дає вагомий внесок до валового виробництва сільськогосподарської продукції регіону.

В останні роки в області спостерігається збільшення виробництва продукції тваринництва, і особливо в сільськогосподарських підприємствах, де зосереджено середньо- та великотоварне виробництво. Так, приріст валової продукції тваринництва в сільськогосподарських підприємствах в 2009 році збільшився на 10,4 % проти 2008 року.

Не дивлячись на це зростання, в галузі потрібно вжити низку заходів, які дозволять покращити стан ведення галузі тваринництва, забезпечити стабільне нарощення обсягів виробництва тваринницької продукції. Серед них:

- цілеспрямоване та удосконалене ведення селекційно-племінної роботи у молочному скотарстві і свинарстві в великотоварних сільгоспідприємствах та приватному секторі спрямоване на покращення генетичного потенціалу худоби — підвищення продуктивних якостей худоби;
- вирішення проблем кормовиробництва — особливо забезпечення галузі тваринництва високопротеїновими та енергетичними за поживністю кормами;

— впровадження інвестиційних проектів в галузі, які дозволять введення в експлуатацію потужних комплексів по виробництву продукції тваринництва з сучасними технологіями утримання, годівлі. Як одним з резервів покращення стану справ у галузі буде відновлення роботи недіючих ферм;

— розвиток молочного скотарства і свинарства в особистих селянських господарствах — переведення виробництва продукції тваринництва в індивідуальному секторі на більш організований рівень.

Виконання поставлених завдань дасть змогу покращити фінансовий стан як племінних підприємств, так і рядових товарних господарств, в тому числі господарств населення. Одержання додаткових коштів від реалізації продукції тваринництва сприятиме нарощенню поголів'я худоби та обсягів виробництва продукції тваринництва.

Інтенсифікація тваринництва повинна обумовлюватися випереджаючим розвитком його кормової бази — поліпшенням її структури, збалансованістю раціонів годівлі, підвищенням якості кормів та впровадженням сучасних технологій переходу від екстенсивного виробництва тваринницької продукції до інтенсивного розвитку галузей.

Вирішення проблем кормовиробництва включає:

- пріоритетні напрями структурної перебудови та розвитку кормовиробництва в розрахунок на власні ресурси;
- удосконалення структури кормів, що виробляються з повним забезпеченням потреби тваринництва;
- підвищення їх протеїнової та енергетичної поживності (змішані посіви однорічних та багаторічних бобово-злакових культур), технології заготівлі, збереження та використання;
- економія усіх видів ресурсів та енергії на виробництво, заготівлю і використання кормів за рахунок освоєння досягнень науки.

Одним з шляхів виконання вищенаведених завдань є щорічне введення в дію обслуговуючих кооперативів з забезпечення господарств населення збалансованими комбікормами.

Кооперативи з виробництва якісного і збалансованого комбікорму дозволятимуть господарствам населення заощаджувати гроші на концентрованих кормах, дадуть змогу значно збільшити середньодобові прирости свиней на відгодівлі.

Для стабілізації поголів'я корів, свиней у приватному секторі, необхідно створювати мініферми з виробництва молока, обслуговуючих кооперативів з продажу молока, по вирощуванню свинини. При цьому дані підприємства потрібно забезпечити необхідним обладнанням — доїльним та холодильним, міні комбікормовими заводами. Установка доїльного і холодильного обладнання дозволить в приватному секторі виробляти і продавати якісну

продукцію, а придбання мінікомбікормових заводів дасть можливість одержання більших середньодобових приростів по великій рогатій худобі та свинопоголов'ю.

Кооперативи з закупівлі молока від населення дадуть змогу сконцентрувати поголів'я корів, які знаходяться в приватному секторі, своєчасно доставляти його на охолодження, що буде відображатися на якісних показниках.

Тваринництво має особливе значення для забезпечення стабільності розвитку аграрного виробництва, так як це — виробництво і надходження коштів круглий рік, наповнення бюджетів.

При всій важливості розвитку агропромислового виробництва як у великих сільськогосподарських підприємствах, так і в приватних господарствах, досягти його нарощення можливо шляхом розбудови сучасних підприємств з високим рівнем технології вирощування і годівлі худоби та відновлення роботи не діючих тваринницьких ферм, що дозволить нарощувати поголів'я худоби та обсяги виробництва тваринницької продукції.

5. Висновки

Головним напрямом розвитку та підвищення рівня ефективності галузі тваринництва у сільськогосподарських підприємствах є: інтенсифікація виробництва; розвиток комплексної механізації й автоматизації виробничих процесів; доступність позикових коштів для розвитку матеріально-технічної бази; використання інвестиційно-інноваційного потенціалу, що допоможе збільшити обсяги виробництва продукції, і, в свою чергу, скоротити собівартість виробництва 1 ц продукції та збільшити прибуток, ефективне використання якого в подальшому забезпечить високий рівень конкурентоспроможності підприємств у галузі, зміцнення їх економічного становища.

Література

1. Амбросов В. Я. Ефективність оптимізації інтенсивного кормовиробництва [Текст] / В. Я. Амбросов // Вісник ХНУТСГ. — Вип. 63. — Харків : ХНУТСГ, 2006. — С. 8—19.
2. Аранчій В. І. Сучасний стан м'ясопродуктового підкомплексу та перспективи його розвитку [Текст] / В. І. Аранчій // Вісник Полтавської державної аграрної академії. — 2010. — № 1. — С. 134—138.
3. Месель-Веселяк В. Я. Розвиток м'ясопродуктового підкомплексу України [Текст] / В. Я. Масель-Веселяк, О. В. Мазуренко / [Під наук. ред. акад. УААН П. Т. Саблука]. — К. : ННЦ ІАЕ, 2004. — 198 с.
4. Топіха І. Н. Ринок продукції тваринництва: проблеми залишаються [Текст] / І. Н. Топіха // Вісник аграрної науки Причорномор'я. — Миколаїв, 2006. — Вип. 2. — С. 16—19.

5. Ярошенко С. П. Резерви підвищення конкурентоспроможності м'ясного підкомплексу України: теоретичні, методологічні, практичні аспекти [Текст] / С. П. Ярошенко. — Суми : Козацький вал, 1998. — 251 с.

СТРАТЕГИЧЕСКИЕ НАПРАВЛЕНИЯ РАЗВИТИЯ ЖИВОТНОВОДСТВА В ПОЛТАВСКОЙ ОБЛАСТИ

В. И. Аранчий, Д. С. Аранчий, А. П. Зоря

Статья посвящена исследованию теоретических основ и прикладных вопросов формирования и разработки стратегических направлений развития отрасли животноводства в Полтавской области, которые должны обеспечить ее развитие в современных рыночных условиях.

Ключевые слова: животноводство, стратегия, развитие, эффективность, государственная поддержка, конкурентоспособность, рынок.

Валентина Ивановна Аранчий, кандидат экономических наук, профессор, ректор Полтавской государственной аграрной академии.

Дмитрий Сергеевич Аранчий, кандидат экономических наук, доцент кафедры финансов и кредита Полтавской государственной аграрной академии.

Алексей Петрович Зоря, кандидат экономических наук, доцент кафедры финансов и кредита Полтавской государственной аграрной академии

STRATEGIC DIRECTION FOR LIVESTOCK DEVELOPMENT IN POLTAVA REGION

V. Aranchiy, D. Aranchiy, A. Sorya

The article investigates the theoretical foundations and applied on the formation and development of strategic directions of the field of animal husbandry in the Poltava region, which should ensure its successful development in the current market conditions.

Key words: animal, strategy, development, efficiency, government support, competitive, market.

Valentina Aranchiy, the head is Ph. D., Professor, Rector, Poltava state agrarian academy.

Dmytro Aranchiy, the head is Ph. D., Professor Assistant, Poltava state agrarian academy.

Alex Sorya, the head is Ph. D., Professor Assistant, Poltava state agrarian academy

Адреса для листування:

36002, м. Полтава

вул. Сковороди, 1/3

Полтавська Державна аграрна академія

Кафедра фінансів і кредиту

Тел.: (05322) 2-87-48

УДК 316.422.44:338.432

Н. Мокану

СОВРЕМЕННЫЕ НАПРАВЛЕНИЯ НАУЧНО-ТЕХНИЧЕСКОГО ПРОГРЕССА В ЗЕМЛЕДЕЛИИ РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

Приводятся основные направления научно-технического прогресса в земледелии, дана краткая их характеристика. Показана сущность различных технологий производства сельскохозяйственных культур и трудоемкость последних, подчеркнута значимость индустриализации производства.

Ключевые слова: Земледелие, технология возделывания культур, трудоемкость, индустриализация, научно-технический прогресс, биотехнология.

Постановка проблемы

Основные направления, по которым развиваются и внедряются достижения научно-технического прогресса в земледелии, подразделяются на агротехнические, технологические, организационно-экономические (рис. 1) [1, с. 280–282].

Для решения проблем, связанных с внедрением высокоэффективных технологий необходим подробный анализ основных направлений научно-технического прогресса в земледелии и выявление возможных резервов.

Анализ последних достижений и публикаций

Согласно существующим данным, основными направлениями научно-технического прогресса в земледелии являются агротехнические, технологические и организационно-экономические.

К агротехническим относятся применение интенсивных севооборотов, создание и использование высокопродуктивных сортов и гибридов сельскохозяйственных культур, расширение орошаемых земель и совершенствование способов полива, эф-